

عزاداری در بازار تبریز با قدمت 500 ساله / عزاداری ثبت شده در سینه های عزاداران

بزرگترین بازار مسقف جهان از دوران صفویان تا به امروز در ایام سوگواری اباعبدالله الحسین رخت سیاه بر تن کرده و میعادگاه عاشقان حسینی می شود.

تبریز خبرگزاری مهر: بزرگترین بازار مسقف جهان از دوران صفویان تا به امروز در ایام سوگواری اباعبدالله الحسین رخت سیاه بر تن کرده و میعادگاه عاشقان حسینی می شود.

به گزارش خبرنگار مهر، قرار گرفتن تبریز بر سر چهارراه جاده ابریشم در روزگاران دیرین و گذر روزانه ی هزاران کاروان از کشورهای مختلف جهان، موجب تشکیل بازارچه ها، تیمچه ها، سراها، مساجد و کاروانسراهای به هم پیوسته ی متعددی شده که امروزه به همین سبب، از بازار تبریز به عنوان بزرگترین بازار سرپوشیده جهان به روایت یونسکو یاد می شود. از دیرباز بازاریان تبریزی علاوه بر فعالیت های کلان اقتصادی، توانسته اند با فعالیت های سیاسی و مذهبی خود، نام این بازار را بارها و بارها در سطح جهان مطرح کنند که این موضوع را می توان در ایام ماه محرم به زیبایی لمس کرد؛ به طوری که با آغاز محرم پرچم های سیاه و سبز بر سردر حجره ها قد اعلم کرده و رنگ و بوی این بازار تاریخی را تغییر می دهد. آنچه که بر زیبایی بازار تبریز می افزاید، عزاداری هئیات اصیل محلات قدیمی شهر به سبک سنتی و مخصوص به خود است که همه ساله این هئیات سنتی در ایام محرم به ترتیب محلات، با حضور در بازار عزاداری کرده و پرچم امام حسین (ع) را بالا نگاه می دارند.

عرب، عجم، زنجیر

محلات قدیمی و اصیل تبریز همچون نوبر، خیابان، کوچه باغ، اهراب، ششگلان و بیش از 20 محله دیگر با اینکه این روزها با اسامی دیگری از آنها در تبریز یاد می شود اما به رسم دیرین با نام قدیمی خود در بازار حضور می یابند و به سبک خود ندای لبیک یا حسین سر می دهند.

یکی از نکات جالب و قابل توجه عزاداری محلات در بازار، ترکیب منظم هئیت هاست؛ به طوری که هر محله، سه دسته عرب، عجم و زنجیرزن دارد که با ورود محله به محل عزاداری در بازار به ترتیب وارد بازارچه و تیمچه ها شده و عزاداری می کنند که غالباً در بازار مظفریه (بازار فرش فروشان) به کار خود پایان می دهند.

نخست دسته عرب محله با لباس هایی سر تا پا مشکی به سبک اعراب وارد بازار شده و با نظم و سبک خاص دو دستان خود را بر سینه هایشان می کوبیند، سپس دسته عجم که کت و شلوار بر تن دارند به صورت آرام و منظم با یک دست بر سینه می کوبیند و در پایان زنجیرزنان آن محله، بر کار محله در روز عزاداری خاتمه داده و هئیت ها به محله خود باز می گردند تا در مساجد عزاداری کنند.

البته شبیه خوانی، شمع افزونی، تعزیه گردانی و چندین عزاداری دیگر نیز در بازار تبریز صورت می گیرد که می توان شبیه خوانی محله شتربان با پوست شیر جنگلی در عاشورای حسینی را از بارزترین شبیه خوانی ها در بازار نام برد.

ثبت ملی عزاداری بازار تبریز

رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری آذربایجان شرقی با بیان اینکه آیین های مذهبی زنده یکی از مهم ترین علل ثبت جهانی بازار تبریز است، افزود: آیین های بومی و مذهبی در روند ثبت جهانی دخیل است که بازار تبریز با داشتن نمونه های فراوانی با دست پر در فهرست آثار جهانی به ثبت رسید.

وی قدمت این عزاداری ها را از دوران صفویه عنوان کرد و افزود: اوج عزاداری ها در بازار تبریز با ساخت تیمچه مظفریه در دوره قاجاریه بالا رفت و تا به امروز نیز با رونق به کار خود ادامه می دهد.

تراب محمدی در ادامه افزود: با ثبت ملی آیین های عزاداری بازار تبریز، بخش مهمی از آیین های عزاداری حسینی مستند سازی شده و ثبت این آیین سنتی در شهر تبریز به عنوان نخستین پایتخت تشیع جهان نقطه درخشانی در تاریخ این بازار است.

عزاداری در بازار تبریز آبان ماه سال 91 با حضور مسئولان کشوری در تبریز ثبت ملی رسید.

تعطیلی کسب و کار به مدت یک هفته در بازار

یکی از بازاریان تبریزی با اشاره به اینکه دسته جات حسینی با نام یکی از خیابان ها و محلات قدیمی تبریز در بازار حضور می یابند، اظهار داشت: هر یک از هئیات از هفتم محرم تا سوم امام با علم های قدیمی محلات، مسیری از بازار را طی کرده و به سبک قدیمی عزاداری می کنند و سرانجام در بازار مظفریه به کار پایان می دهند.

وی در ادامه افزود: البته در برخی از تیمچه های بازار تبریز از اول محرم مراسم مرثیه خوانی اجرا می شود و عاشقان حسینی از سرتاسر شهر در کنار بازاریان تبریزی به سوگواری امام حسین (ع) می پردازند.

محمد شهیری با بیان اینکه بازاریان از هفتم محرم به مدت یک هفته حجره های خود را تعطیل می کنند، ادامه داد: با این حال حجره هایی که در مسیر عزاداری قرار دارند، حجره های خود را برای پذیرایی از دسته های عزاداری آماده کرده و با چای، خرما، نان، پنیر و شربت از آنان پذیرایی می کنند.

عزاداری در بازار تبریز نماد صحیح فرهنگ عزاداری

از عزاداری در بازار تبریز می توان به عنوان یک نماد صحیح فرهنگ عزاداری در جامعه یاد کرد چرا که بازارها بعد از مساجد یکی از مناسب ترین مکان ها برای عزاداری هستند و پیر و جوان خالصانه در کنار همدیگر ندای یا حسین سر داده و عزاداری می کنند.

تبریز که با دارا بودن بیشترین تعداد هیئت ها به شهر ام الهیئات معروف است، می تواند پایلوتی برای عزاداری سایر شهرهای کشور باشد به شرطی که دسته جات خیابانی شهر بیش از پیش ساماندهی شده و جوانان رغبت بیشتری به عزاداری در مساجد و بازار داشته باشند که این مسئله نیز در سایه فرهنگ سازی صحیح عملی می شود.

گزارش از شاهین بدرحیدری